

**Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә
укучылар өчен татар теленнән үткәрелә торган
мәктәп туры олимпиада биремнәренең җаваплары
2021-2022 уку елы, 8 нче сыйныф**

Максимальный балл –110 б.

1. Прочитай текст, вместо многоточий допиши пропущенные слова (по 2 балла =6 баллов)

Бөек рус опера җырчысы Фёдор Шаляпин Казанда туган. Җырчы буларак та, драма актеры буларак та сәләтле булганга күрә, замандашлары аны “жырчы актер” ДИП атаганнар. Шаляпин Россиянең милли горурлыгына әйләнә. Ул дөнъяның иң яхшы опера театрларында чыгышлар ясый.

Фёдор Шаляпин дөнъя опера СЭНГАТЕНӘ зур йогынты ясаган. Аның исемен концерт заллары, урамнар, кунакханәләр һәм теплоходлар йөртә. Опера ДӨНЬЯСЫНА (ӨЛКӘСЕНӘ) керткән хезмәтләре ӨЧЕН Фёдор Шаляпинның исеме Голливудтагы “Дан аллеясы” йолдызларының берсендә мәңгеләштерелгән.

и ответь на следующие вопросы:

- 1) *Опера сэнгатендә әйтәсе фикер җыр аша чагылдырыла.*
- 2) *Казандагы опера театры Муса Җәлил кем исемен йөртә?*
- 3) *Фёдор Шаляпин балачактан җырларга яраткан. Ул чиркәү хорында җырлап акча эшләгән. Аларның гаиләләре ярлы булган. Казанда Шаляпинга һәйкәл бар.*
- 4) *Ул җырчы буларак та, драма актеры буларак та сәләтле булган.*
- 5) *Шаляпинның исеме Голливудтагы “Дан аллеясы” йолдызларының берсендә мәңгеләштерелгән.*

Макс. б. -22.

2. Переведи на русский язык и запиши (14 б.).

1) Язга Габдулла белем ягыннан иптәшләрен узып та китте. 2) Моңа аның сәләте һәм тырышлығы ярдәм итте. 3) Бервакыт ул жавап бирергә баскач, учительдән:

- Укыйммы, яттан сөйлимме? – дип сорады.

4) – Белсән, яттан сөйлә, - диде учитель.

5) Габдулла Ушинский дәреслегендәге шигырьне яттан сөйләде.

6) Әхмәтша учитель, Габдулла сөйләп бетергәч, “молодец!” диде. 7) Габдулла кып-кызыл булды, аңа бик рәхәт иде.

Әхмәт Фәйзи буенча

№	Предложения	Макс.кол-во баллов - 14	Баллы
1.	К весне Габдулла по уровню знаний даже перегнал своих друзей.	2	
2.	В этом ему помогли его талант и старательность.	2	
3.	Однажды, встав ответить, он спросил у учителя: - Прочитать или наизусть рассказать?	2	
4.	- Если знаешь, расскажи наизусть, сказал учитель.	2	
5.	Габдулларассказал наизусть стихотворение из учебника Ушинского.	2	
6.	Когда Габдулла рассказал, Ахматша учитель сказал «Молодец!»	2	
7.	Габдулла покраснел, ему было очень хорошо (приятно).	2	

3. Напиши антонимы (по 1б., макс. б. -4).

1) тырыш - ялкау

3) көнчыгыш- көнбатыш

2) мәгънәле- мәгънәсез

4) киң - тар

4. Составь предложения, переставив слова в правильном порядке (по 2 б.- макс. -8 б.).

1. Егет кеше транспортта хатын-кызларга, өлкәннәргә урын бирергә тиеш.
2. Безгә татарча өйрәнү өчен дәреслекләр кирәк.
3. Укучылар күбрәк яшәтәшләре белән очрашырга, музыка тыңларга яраталар.
4. Урманда дуслар белән ял итү бик рәхәт.

5. Найди грамматически правильное начало предложения (2 б.).

....., тырышып эшләргә кирәк.

- 1) Саф һава керсен дисәң
- 2) Көн матур булса
- 3) Мин бу китапны алмаганга
- 4) Яхшы ял итәр өчен**

6. Найди правильный перевод (2 б.).

сөйләр идек-

- 1) рассказал бы
- 2) пересказали бы
- 3) мы рассказали бы**
- 4) может расскажем

7. Допишите пропущенные слова в следующих пословицах (по 2 б.=10 б.).

№	Слова	Макс. кол-во баллов в - 10	Баллы
1.	Калган эшкә кар яуган.	2	
2.	Вакыт акчадан кадерлерәк.	2	
3.	Акыллыдан тау да курка.	2	
4.	Шәһәрне макта, авылда тор.	2	
5.	Бер карлыгач белән яз булмый.	2	

8. По ответной реплике восстанови предыдущую. Мини-диалоги должны соответствовать требованиям этикета (по 2 б. = 12 б.).

№	Реплики	Макс.кол-во баллов – 12	Баллы
1.	– Гафу ит, синнән сорарга мөмкинме?	2	
	– Әлбәттә, сора. Мин сине тыңлыйм.		
2.	– Казан шәһәренә ничәнче елда нигез салынган?	2	
	– Кызганычка каршы, мин төгәл генә әйтә алмыйм.		
3.	– Миңа Казан шәһәре турында берәз сөйли алмассыңмы икән?	2	
	– Бик рәхәтләнәп.		
4.	– Казанда нинди истәлекле урыннар бар?	2	
	– Истәлекле урыннар бик күп. Мин сиңа Казан Кремленнән башларга киңәш итәр идем.		
5.	– Син минем белән бара алмассыңмы икән?	2	
	– Гафу ит, минем бүген эшем күп. Анда экскурсияләргә кушылып тыңларга мөмкин. Барганчы, менә бу китап белән танышырга киңәш итәм.		
6.	– Бик зур рәхмәт	2	
7.	– Берни түгел.		

9. Переведи и образуй отрицательные формы глаголов (макс.-20 б.)

№	глаголы	Баллы (макс.) (20)	Сумма (фактич.) ()
1.	пычратырга – испачкать	2	

	пычратмаска		
2.	язгач – написав язмагач	2	
3.	бара ала - может идти бара алмый	2	
4.	көлгән – смеялся көлмәгән	2	
5.	шалтыратса– если позвонит шалтыратмаса	2	
6.	сорады – спросил сорамады	2	
7.	кызыксыныр- поинтересуется кызыксынмас	2	
8.	көткән (вакыйга) - ожидаемый/ ожидаанный көтмәгән	2	
9.	кызыксынасыз – интересуетесь кызыксынмыйсыз	2	
10.	өйрәнергә кирәк – нужно изучать (нужно научиться) өйрәнергә кирәк түгел	2	

10. Напишите продолжение рассказа (6-8 предложений, макс. – 16 б.)

Татарстанның киләчәге – бездә. ...